Силабус навчальної дисципліни

«Право соціального забезпечення»

Ступінь вищої освіти – здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня **Семестр:** 5 **Кількість кредитів: 5** **Підсумковий контроль** – диференційований залік **Форма проведення занять –** лекції, семінарські заняття **Статус дисципліни**: вибіркова **Мова викладання:** українська	

Назва курсу	Право соціального забезпечення
Викладач	Т.Й. Білоус, к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права та процесу
Контактний тел.	+380967974674
E-mail:	tanyshabilous@gmail.com
Електронна версія курсу	https://moodle.nusta.edu.ua/course/view.php?id=1321
Консультації	*Очні(дистанційно) консультації*: к-сть годин і розклад присутності на кафедрі

1. Коротка анотація до курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» є усвідомлення студентами значення норм права, які регулюють різноманітні форми та види соціального забезпечення, їх відмінності від інших норм права; у розумінні зростаючої ролі права соціального забезпечення в соціальній державі, яке гарантує права всіх громадян на забезпечення у старості та у разі непрацездатності; у безпосередньому зв'язку норм права з їх практичним застосуванням відповідними органами.

Завдання вивчення навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» полягають у засвоєнні теоретичних положень науки права соціального забезпечення; засвоєння норм чинного законодавства; одержанні навиків застосування у практичній діяльності одержаних знань і норм права соціального забезпечення. На семінарських заняттях перевіряється ступінь засвоєння студентами теорії права соціального забезпечення з відповідних питань, змісту норм законодавства, відпрацьовуються практичні навички у вирішенні конкретних завдань .

2. Формат курсу - Очний (заочний), дистанційний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опануваннянавчальної дисципліни

Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

4. Результати навчання

Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	**Загальна кількість годин (денна)**
лекції	26
семінарські заняття	24
Індивідуально-консультаційна робота	3
самостійна робота	97

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – мультимедійнезабезпечення.

7. Політика курсу – дотримання академічної доброчесності відповідні до «Положення про академічну доброчесність в ДПУ». Плагіат і інші форми нечесної роботи неприпустимі. Неприпустимі віддзеркалення коментарів інших здобувачів вищої освіти на форумі і наслідування їм, що розцінюється, як фальсифікація реальних даних інформаційного стану здобувача вищої освіти.

8. Схема навчальної дисципліни

Тема, план лекції	**Форма заняття та діяльності**	**Результати навчання**	**К-сть балів**

Тема 1. Поняття права соціального забезпечення 1. Поняття права соціального забезпечення. 2. Предмет права соціального захисту та соціального забезпечення. 3. Метод правового регулювання права соціального забезпечення. 4. Функції права та припнципи соціального захисту. 5. Система права соціального забезпечення. 6. Джерела права соціального забезпечення та їх класифікація.	Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.	4
Тема 2. Правовідносини соціального забезпечення 1. Поняття та види правовідносин соціального забезпечення. 2. Загальна характеристика соціально-забезпечувальних правовідносин. 3. Об'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин. 4. Страховий стаж за правом соціального забезпечення. 5. Процедурні правовідносини. 6. Соціально-страхові правовідносини.	Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.	4
Тема 3. Суб'єкти права соціального забезпечення 1. Поняття суб'єктів права соціального забезпечення та їх властивості. 2. Класифікація суб'єктів права соціального забезпечення. 3. Суб'єкти, які отримують соціальне забезпечення. 4. Суб'єкти, які забезпечують реалізацію права на соціальне забезпечення.	Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки..	4

Тема 4. Соціальні ризики 1. Поняття та ознаки соціальних ризиків. 2. Система соціальних ризиків за законодавством України. 3. Класифікація соціальних ризиків.	Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.	4
Тема 5. Державні соціальні стандарти та нормативи соціального забезпечення 1. Організація пенсійного страхування в Україні 2. Суб'єкти обов'язкової накопичувальної системи пенсійного страхування. 3. Суб'єкти недержавного пенсійного страхування. Недержавні пенсійні фонди та їх види. 4. Поняття та принципи формування державних соціальних стандартів, соціальних норм і нормативів. 5. Прожитковий мінімум – базовий державний соціальний стандарт. 6. Державні соціальні гарантії, порядок їх визначення та затвердження.	Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.	4
Тема 6. Система страхового пенсійного забезпечення 1. Страхове пенсійне забезпечення та його рівні в Україні. 2. Страхові пенсії за законодавством України. 3. Загальні умови пенсійного забезпечення за солідарною пенсійної системою. 4. Загальні умови призначення пенсій у накопичувальній пенсійній системі. 5. Загальні умови призначення пенсій у недержавній пенсійній системі.	Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.	4

Тема 7. Правове регулювання спеціальних пенсій 1. Поняття та правові ознаки спеціальних пенсій, що передбачені законодавством України. 2. Державні пенсії особам, звільненим з військової служби, та деяким іншим особам. 3. Пенсійне забезпечення державних службовців. 4. Пенсійне забезпечення посадових осіб місцевого самоврядування. 5. Пенсійне забезпечення народних депутатів. 6. Пенсійне забезпечення суддів і службових осіб органів прокуратури.	Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.	4
Тема 8. Страхові допомоги 1. Поняття та види страхових допомог. 2. Підстави та умови надання допомоги по безробіттю та умови припинення виплат. Допомога по частковому безробіттю. 3. Виплати допомог по тимчасовій непрацездатності. 4. Допомоги Фондом соціального страхування по вагітності та пологах.	Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.	4
Тема 9. Державні соціальні допомоги 1 Поняття державних соціальних допомог, їх ознаки та види: 2. Допомоги особам, які не мають права на пенсію. 3. Допомога малозабезпеченим. 4. Допомога у зв'язку з інвалідністю. 5. Державні допомоги сім'ям з дітьми. 6. Житлові субсидії. 7. Інші державні соціальні	Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій	Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.	4

допомоги.			
Тема 10. Соціальні пільги. Соціальне обслуговування 1. Поняття та ознаки соціальних пільг. Їх класифікація. 2. Пільги на житлово-комунальні послуги. 3. Медико-реабілітаційні соціальні пільги. Пільги у сфері транспортного обслуговування населення. 4. Поняття, види та принципи соціального обслуговування. 5. Соціальна реабілітація. Санаторно-курортне лікування.	Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.	4
Тема 11. Організаційно-правові форми соціального забезпечення в Україні 1. Поняття та види організаційно-правових форм соціального забезпечення. 2. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування — основна організаційно-правова форма соціального забезпечення.	Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.	5

9. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

Семінарські заняття: 40% загальної кількості балів;

Завдання самостійної/ індивідуальної роботи: 10% загальної кількості балів;

Екзамен/залік: 50% загальної кількості балів.

10. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен	Залік

90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	відмінно	Зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці	достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
			практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки,кількість яких незначна.			
0-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію підкерівництвом викладача; вцілому самостійно застосовувати її напрактиці; контролюватившасну діяльність;виправляти помилки, середяких є суттєві, добиратиа ргументи для підтвердження думок.			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.			

5-49	FX	Незадовіль-но з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.			

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 1,5 балів / - 2,5 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ / Факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру /екзамен – 50/50%
Вимоги до письмової роботи	Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Оцінюється робота з тими матеріалами, які не задіяні в виконанні здобувачами вищої освіти домашніх завдань. Це матеріали, включені в першідва пункту розділу додаткові навчальні матеріали. Оцінка проводиться за складовою системи, в тому числі: коментарів до певних тем з зазначених матеріалів, розміщення на форумі в розділі «індивідуальна робота»; реферату, написаного студентом за однією з зазначених навчальних матеріалів обсягом до 10 сторінок формату А4 (обов'язково розробити до реферату презентації – не менше 7 слайдів) за запропонованою тематикою. Тематика для написання реферату обирається здобувачем вищої освіти самостійно зі списку.
Практичні заняття	Семінарські заняття проводяться здобувачами вищої освіти згідно з розкладом занять у відповідності з планами практичних занять на основі опрацювання лекційних матеріалів, основної та додаткової літератури(наприклад: тестовий контроль, звіт про виконану самостійну роботу, демонстрація практичної навички, тощо. Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях та практичних заняттях, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на семінарських заняттях. При оцінці роботи здобувача вищої освіти на практичному занятті враховується: відвідуваність занять, активна і продуктивна участь на семінарських заняттях, вивчення основної і додаткової літератури, своєчасне здавання всіх завдань.
Умови підсумкового контролю	Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться у письмовій формі у вигляді семестрового екзамену (за чотири рівневою шкалою оцінювання). Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни. Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума

	балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів. Підсумковий контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Загальна система оцінювання – остаточна оцінка за поточну навчальну діяльність виставляється за 3-ри бальною (національною) шкалою. Участь у роботі впродовж семестру/ екзамен – 50%/50% за 100-бальною шкалою. Здобувач вищої освіти відвідав усі практичні семінарські заняття і отримав не менше, ніж 25 балів за поточну успішність. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену становить 50 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену становить 25 балів.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Право соціального забезпечення: навчальний посібник / Г.І. Чанишева, І.В. Лагутіна, К.В. Бориченко, В.С. Тарасенко, Є.В. Краснов, О.С. Щукін, А.О. Гудзь, О.В. Корнілова; за заг. ред. Г.І. Чанишевої. Одеса, 2022. 266 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16223

2. Договори у праві соціального забезпечення: проблеми теорії та практики : монографія / Оксана Лященко, Анна Панченко ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 212 с.

3. Право соціального захисту: навчальний посібник / Г.І. Чанишева, І.В. Лагутіна, К.В. Бориченко, В.С. Тарасенко, Є.В. Краснов, О.С. Щукін, А.О. Панченко; за заг. ред. Г.І. Чанишевої. Одеса, 2024. 236 с. https://dspace.onua.edu.ua/items/874bc8b8-ff23-4afd-bdb3- 29bc0ec69119

4. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80.

5. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 № 2017-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14.

6. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17.

7. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.1998 № 16/98-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80.

8. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15.

9. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15.

10. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 05.11.1991 № 1788-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12.

11. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 № 1533-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14.

12. Про зайнятість населення в Україні: Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17.

13. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам: Закон України від 18.05.2004 № 1727-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1727-15.
14. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 01.06.2000 № 1768-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14.
15. Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей: Закон України від 02.06.2005 № 2623-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-15.
16. Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам: Закон України від 16.11.2000 № 2109-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14.
17. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 № 2811-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12.

Допоміжна:

1. Krasnov, Y., Truba, V., Anna Hudz, A., Potopakhina, O., Skorobagatko, A. Non-state social security: International legal comparative experience. Cuestiones Políticas Vol. 41, No 78 (2023), 504-522 / September, 2023. URL: https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/40680
2. Chanysheva, G., Krasnov, Y., Tarasenko, V., Hudz, A., Chanyshev, R. Minimum wage in the system of state social guarantees: International comparative-legal experience. Amazonia Investiga. Volume 12 - Issue 62: 168-174 / February, 2023. URL: https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/2286
3. Гудзь А.О. Недержавне соціальне забезпечення як окрема форма соціального захисту населення в Україні. Visegrad Journal on Human Rights. 2021. № 3. С. 78-82.
4. Панченко А.О. «Вразливі групи населення» як оціночна категорія права соціального забезпечення. Науковий вісник Сіверщини. Серія: Право: науковий журнал / Пенітенціарна академія України. Чернігів : ПАУ, 2024. № 1 (21). С. 105-114.
5. Правова система України в умовах воєнного стану : збірник наукових праць / за загальною редакцією О. О. Кота, А. Б. Гриняка, Н. В. Міловської, М. М. Хоменка. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 540 с.
6. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя: постанова Пленуму Верховного Суду України від 01.11.1996 р., №9. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-96.
7. Про окремі питання застосування судами України законодавства про пенсійне забезпечення військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової служби), осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких ін. осіб: Закон України від 09.04.1992 № 2262-XII. URL: https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2262-12/ed19960101.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційний портал Верховної Ради України − http://rada.gov.ua
2. Правовий портал Ліга:Закон − http://www.ligazakon.ua/ua/
3. Урядовий портал − http://www.kmu.gov.ua
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України − http://www.ukrstat.gov.ua 5. Єдиний державний реєстр судових рішень − http://reyestr.court.gov.ua
6. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського − http://www.nbuv.gov.ua
7. Google Академія − https://scholar.google.com.ua/?hl=uk
8. European Commission .Eurostat − http://ec.europa.eu/eurostat/portal/page/portal/eurostat/home
9. EUR-Lex Access to European Union law − http://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/treaties.html
10. Council of Europe − http://www.coe.int/en/web/conventions/home
11. European Union− https://europa.eu/european-union/index_en